AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 22.10.2004
COM(2004) 718 végleges

2004/0251 (COD)

Javaslat

EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV

a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól

(előterjesztő: a Bizottság)

MAGYARÁZÓ FELJEGYZÉS

1. A JAVASLAT HATÁLYA ÉS CÉLKITŰZÉSEI

1.1. Célkitűzés

1.1.1. A jog érvényesüléséhez való jobb hozzáférés biztosítása

A jog érvényesüléséhez való jobb hozzáférés az egyik fő célkitűzése az EU a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozására irányuló politikájának, ahol az egyéneket és a vállalkozásokat jogaik gyakorlásában nem akadályozza és attól nem riasztja vissza a tagállamok jogi és közigazgatási rendszereinek összeegyeztethetetlensége vagy összetettsége. A jog érvényesüléséhez való hozzáférés ebben az összefüggésben magában foglalja az egyének és vállalkozások számára megfelelő vitarendezési eljárásokhoz való hozzáférés támogatását, nemcsak a bírósági rendszerhez való hozzáférést.

A javasolt irányelv a vitarendezéshez való hozzáférés két rendelkezéstípus révén történő elősegítésével járul hozzá ehhez a célkitűzéshez: egyrészt olyan rendelkezésekkel, amelyek a közvetítés és a bírósági eljárás közötti rendezett kapcsolat biztosítását célozzák, a polgári eljárás számos kulcsfontosságú aspektusáról szóló közös minimumszabályok létrehozása által a Közösségben. Másrészről a tagállami bíróságok számára a szükséges eszközök biztosításával a közvetítés használatának aktív támogatásához, anélkül azonban, hogy a közvetítést kötelezővé vagy különleges szankciók tárgyává tenné.

A javasolt irányelvből kizárták a közvetítési eljárást vagy közvetítők kinevezését vagy kirendelését érintő rendelkezéseket. Tekintettel a 2002-es zöld könyvre adott reakciókra és a jelenlegi nemzeti szintű fejleményekre, nem egyértelmű, hogy e rendelkezéstípus tekintetében a jogszabály lenne az előnyben részesített politikai választási lehetőség. E javaslatból egyrészről kizárva a közvetítési eljárásra vonatkozó szabályozási rendelkezéseket, a Bizottság törekedett ugyanakkor az önszabályozó kezdeményezések szorgalmazására, és a javasolt irányelv révén továbbra is erre törekszik.

Az e javaslat előzetes tervezetéről folytatott konzultációkon a legtöbb válaszadó helybenhagyta a tervezetben tárgyalt témákra vonatkozó átfogó megközelítést, valamint a tervezetből kizárt kérdéseket. Az előzetes tervezethez képest egyes rendelkezéseken bizonyos további, jobbára technikai jellegű módosításokat végeztek, amelyeket a 3. szakasz részletesebben taglal.

1.1.2. A közvetítés és a polgári eljárás közötti rendezett kapcsolat

E javaslathoz elsősorban azokat a kérdéseket tartották fenn, amelyekkel a piaci alapú megoldásokon keresztül nem lehet megfelelően foglalkozni. Ez konkrétan a közvetítés használatára, valamint annak hatékonyságára esetlegesen hatást gyakorló polgári eljárási szabályokat érinti. A közvetítés és a hagyományos polgári eljárás között számos alkalommal léphet fel kölcsönhatás, például a következő esetekben:

– A felek a vita felmerülését követően haladéktalanul mérlegelik a közvetítés használatát mint a polgári eljárás indításának alternatíváját; ha a felek a közvetítés igénybevétele mellett döntenek, és nem jutnak megállapodásra a rendezésről, a közvetítés megszüntetése után polgári eljárást indítanak;

– Ha a közvetítés révén megállapodásra jutnak a rendezésről, és a felek egyike esetlegesen elmulasztja a megállapodás betartását, az mindenképpen polgári eljárás indítását vonja maga után;

– A felek a vita felmerülését követően haladéktalanul polgári eljárást indítanak, a közvetítés lehetőségét (egyelőre) nem mérlegelve.

A nemzeti eljárási jogszabályok hiánya vagy ellentmondásai folytán a közvetítés és a polgári eljárás közötti viszony jelenleg számos bizonytalan elemet tartalmaz, amely elemek különösen erősen mutatkoznak meg a határokon átnyúló tényezőket magukban foglaló helyzetekben. Még ha a közvetítés egy adott esetben a vitarendezés legalkalmasabb formája lenne is, a felek ezért esetleg e bizonytalanságok figyelembevételével inkább a hagyományos polgári eljárást választják. Egy stabil és kiszámítható jogi keretnek kell elősegítenie a közvetítés a bírósági eljárással való egyenrangúságának megteremtését, hogy a sajátos vitához kapcsolódó tényezők játsszák a legfontosabb szerepet a feleknek a vitarendezési módszer megválasztására vonatkozó döntésében. Egy ilyen keretrendszer egyszersmind segítené a vita bírósági eljáráson keresztül történő megoldásának lehetősége fenntartását a felek számára akkor is, ha megkísérlik a közvetítést.

1.1.3. A közvetítés használatának támogatása

A közvetítés igénybevétele növelésének értéke elsősorban a vitarendezési mechanizmus inherens előnyeiben keresendő: gyorsabb, egyszerűbb és költséghatékonyabb módja a viták rendezésének, amely lehetővé teszi a felek érdekeinek szélesebb körű figyelembevételét, nagyobb eséllyel egy olyan megállapodás elérésére, amelyet önként tiszteletben tartanak, és amely megőrzi a baráti és fenntartható kapcsolatot a felek között. A Bizottság meggyőződése szerint a közvetítés kiaknázatlan lehetőségeket rejt magában mint vitarendezési módszer, illetve mint a jog érvényesüléséhez való hozzáférés biztosításának eszköze az egyének és vállalkozások számára.

A Közösség szerepe azonban a közvetítés közvetlen támogatásában szükségszerűen korlátozott, és a javaslatban szereplő egyetlen konkrét intézkedés a közvetítés támogatására a tagállamok azon kötelezettsége, hogy engedélyezzék a bíróságoknak, hogy javasolják a közvetítést a feleknek. A közvetítés és a bírósági eljárás közötti rendezett kapcsolat biztosítása azonban közvetetten szintén hozzájárul a közvetítés támogatásához.

E javaslat célkitűzései nem valósíthatók meg elszigetelten, a közvetítési szolgáltatás tényleges nyújtásának figyelembevétele nélkül. A közvetítési szolgáltatások minőségének kérdésével ezért a javasolt irányelv más rendelkezéseivel együtt és azok függvényében foglalkozni kell, mivel az irányelvnek a tagállamok közötti megfelelő mértékű kölcsönös bizalom jegyében kell működnie a határokon átnyúló helyzetekben.

1.1.4. Kapcsolat a tagállamok bírósági rendszereinek szervezetével

A közvetítés egyik gyakran emlegetett előnye az, hogy enyhítheti a bírósági rendszer leterheltségét, csökkentve ezáltal a gyakran hosszú késéseket az esetek kezelésében, és esetlegesen lehetővé téve az állami források megtakarítását. Mivel a javasolt irányelv támogatni kívánja a közvetítés igénybevételét, ilyen értelemben valóban pozitív hatással járhatna. Ez azonban független célkitűzésként számos okból nem megvalósítható. Először is, a bírósági rendszer szervezete a tagállamok kizárólagos kompetenciája. Másodszor, ami még fontosabb, a közvetítés önmagában rejti az értékét mint vitarendezési módszer, amelyhez a polgárok és a vállalkozások számára egyszerű hozzáférést kell biztosítani, és amely a bíróságok leterheltségét csökkentő hatásától függetlenül is támogatásra érdemes. A Bizottság a közvetítést nem a bírósági eljárás egy alternatívájának tekinti; véleménye szerint ez a modern társadalomban rendelkezésre álló számos vitarendezési módszer egyike, amely egyes viták esetében – de nyilvánvalóan nem minden esetben – a legalkalmasabbnak bizonyulhat. Hangsúlyozni kell ezenkívül, hogy az alternatív vitarendezés rendelkezésre állása általánosságban nem vonhat le a tagállam azon kötelességéből, hogy hatékony és tisztességes jogi rendszert tartson fenn, amely megfelel az Emberi jogok európai egyezménye követelményeinek, amely egyezmény a demokratikus társadalom egyik alappillére.

1.1.5. Hatásértékelés

A Bizottság 2004-re szóló éves politikai stratégiájának összefüggésében elvégezték e javaslat előzetes hatásértékelését. A javaslatot kibővített hatásértékelésre nem választották ki. A javasolt irányelv célja a közvetítés igénybevételének támogatása az EU-ban, amely a viták gyorsabb és költséghatékonyabb rendezése révén előnyös gazdasági hatásokkal jár az egyének és vállalatok ügyleti költségeinek csökkentése által. A közvetítés hozzájárulhat a fenntarthatóbb gazdasági és társadalmi folyamatokhoz a felek közötti kapcsolat megőrzésével a vita rendezését követően, szemben a bírói eljárás általi vitarendezés gyakran romboló hatásaival. A konzultációs eljárást és a többi előkészítő lépést a melléklet írja le. Az alternatív politikai lehetőségeket tekintve a javasolt irányelv főként a polgári eljárásra vonatkozó szabályokat tartalmaz, és az eredményeket egy másik politikai eszköz használatával nem lehet elérni.

1.2. Jogi alap

E javasolt irányelv célkitűzései és tartalma teljességgel az EKSz 65. cikkének hatálya alá esik, mivel a polgári eljárási szabályokat érinti, amely tekintetben a 4. cikknek a minőségre és a képzésre vonatkozó rendelkezése kiegészítő jellegű a többi rendelkezéshez képest. A javasolt irányelvre a belső piac helyes működése szempontjából van szükség, figyelembe véve az egyének és vállalkozások számára a négy szabadság gyakorlásában a vitarendezési mechanizmusokhoz való hozzáférés biztosításának szükségességét, valamint a közvetítési szolgáltatások nyújtása és igénybevétele szabadságának biztosítása szükségességét.

Amint a javaslat célkitűzéseinek leírásában hangsúlyozták, a közösségi cselekvés iránti igény e téren abból a szükségletből ered, hogy jogbiztonságot biztosítsanak a vita teljes időtartamára, függetlenül a határokon átnyúló elemek előfordulásától annak bármely szakaszában. A koherens jogi keretrendszer biztosítása érdekében

ezért a vita felmerülése után lehetséges teljes eseménylánc kulcsfontosságú szempontjaival foglalkozni kell, tekintettel valamennyi lehetséges forgatókönyvre (a közvetítés sikere/kudarca, mindkét fél által követett – vagy nem követett – megállapodás a rendezésről stb.).

Az alternatív vitarendezés összefüggésében a határokon átnyúló elemek hatása potenciálisan nagyobb, mint ha a polgári eljárásra vonatkozó intézkedéseket elszigetelten tekintjük, mivel tekintettel kell lenni a közvetítés, valamint az azt követő polgári eljárás idején releváns tényezőkre, beleértve azt a körülményt is, hogy ezek a tényezők időközben változhatnak. Határokon átnyúló elemek kerülhetnek az esetbe például az egyik vagy mindkét fél lakóhelye vagy üzletviteli helye, a közvetítés helye vagy az illetékes bíróság helye révén. A közvetítésről szóló megállapodásra eleve vonatkozhat más jog, mint a felek közötti eredeti jogi vagy szerződéses viszonyt szabályozó, és a bekövetkező megállapodást a rendezésről szabályozhatja egy ehhez képest harmadik ország joga. A rendezésről szóló megállapodást esetleg megint másik tagállamban kell végrehajtani, például a végrehajtás megkezdése idején az adós eszközeinek helyétől függően.

A javaslat hatályát azonban nem lehetne úgy korlátozni, hogy csak a határokon átnyúló elemek okozta akadályok eltávolítását vagy a határokon átnyúló elemeket tartalmazó viták rendezésének megkönnyítését célozza, akármilyen meghatározást is alkalmazunk.

Egy adott vita esetében a közvetítés mint vitarendezési módszer alkalmasságának értékelésekor a határokon átnyúló elemek jelenléte csak egy a számos releváns körülmény közül, amelyet figyelembe kell venni. A további körülmények között szerepel a vita jellege és az ügy érdemi része, valamint a költségekkel, a késéssel és a siker kilátásaival kapcsolatos tényezők. A közvetítésnek a csak a határokon átnyúló elemeket tartalmazó viták esetében történő támogatása ezért önkényes lenne, és a megkülönböztető hatás felmerülésének kockázatát idézné elő, mivel a bíróságok egyes feleknek csak a lakóhelyük függvényében javasolnák a közvetítést. Egy ilyen típusú korlátozás kétségtelenül a javasolt irányelv gyakorlati hatását is jelentősen csökkentené. Ha a javasolt irányelvben foglalt polgári eljárási szabályok alkalmazhatóságát a határokon átnyúló elemek jelenlététől teszik függővé, az inkább fokozná a jogi bizonytalanságot. Másrészről a hatály ilyen korlátozása az irányelv alkalmazhatóságát a felek kezében hagyná, mivel a közvetítő vagy a vita helyéül szolgáló bíróság megválasztásával határokon átnyúló elemeket vonhatnának be az eljárásba, hogy részesüljenek az irányelvben megállapított szabályok előnyeiből.

A javasolt irányelv a közösségi közvetítési szolgáltatásokra vonatkozó jogi keret fontos részét fogja képezni, mind a másik tagállamban való szolgáltatásnyújtás szabadságát, mind a szolgáltatás igénybevételének szabadságát illetően. Hatályának korlátozása a határokon átnyúló helyzetekre két párhuzamos jogrendszer létrehozásához vezetne, esetlegesen még a közvetítési szolgáltatás nyújtására és igénybevételére vonatkozóan is eltérő előírásokkal, ami által a közvetítési szolgáltatások használói és szolgáltatói számára egyaránt fennáll a megkülönböztető hatások veszélye. Az ilyen hatások ellentétesek a belső piac elveivel, valamint a Közösség azon törekvésével, hogy egyszerűsítse az egyénekre és vállalkozásokra vonatkozó szabályozási keretrendszert.

Összegezve, a Bizottság úgy ítéli, hogy a határokon átnyúló elemek kifejezett feltételének bevezetése érvénytelenítené a javasolt irányelv célkitűzéseit és akadályozná a belső piac helyes működését. Az irányelvet ezért a közvetítés vagy a bírósági eljárás idején a határokon átnyúló elemek jelenlététől függetlenül minden helyzetre alkalmazni kell.

1.3. Szubszidiaritás és arányosság

Figyelembe véve a határokon átnyúló elemeket tartalmazó helyzetekben a közvetítés és a polgári eljárás kapcsolatával járó esetekben a jogbiztonság és kiszámíthatóság iránti igényt, valamint a közvetítői szolgáltatások nyújtása és igénybevétele belső piacának helyes működése biztosítása iránti igényt, e javaslat célkitűzéseit a tagállamok nem képesek megfelelően megvalósítani. A koherencia és a határokon átnyúló helyzetekben, illetve belföldi esetekben egyaránt alkalmazandó egyes alapvető egységes szabályok miatt a közösségi szinten meghozott intézkedések az egyes tagállamok egyedi kezdeményezéseihez viszonyítva hatékonyabbak lesznek.

A javaslat rendelkezései a célkitűzés eléréséhez szigorúan szükséges mértékre korlátozódnak. Legalkalmasabb jogi eszközként egy irányelvet választottak, mivel a rendelkezések egyes különös célkitűzések elérésére irányulnak, a tagállamok döntésére bízva ugyanakkor az említett célkitűzések megvalósításának módját. A javaslat emellett a csak jogszabályi úton megoldható kérdésekre szorítkozik, a piaci alapú megoldások révén megoldható kérdéseket a hatályából kizárták.

2. A JAVASLAT HÁTTERE, KONZULTÁCIÓ AZ ÉRDEKELT FELEKKEL ÉS A FŐBB RENDELKEZÉSEKKEL KAPCSOLATOS ÉSZREVÉTELEK

Az ehhez a javaslathoz melléklet személyzeti munkaanyag további felvilágosítással szolgál ezekről a kérdésekről.

2004/0251 (COD)

Javaslat

EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV

a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 61. cikke c) pontjára és 67. cikke (5) bekezdése második francia bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára[1],

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére[2],

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően[3],

mivel:

(1) A Közösség célul tűzte ki a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megvalósítását és fenntartását, ahol a személyek szabad mozgása biztosított. Ennek érdekében a Közösségnek többek között intézkedéseket kell elfogadnia a polgári ügyekben történő igazságügyi együttműködés terén, amelyekre a belső piac helyes működéséhez van szükség.

(2) Összefüggésben a jog érvényesüléséhez való jobb hozzáféréssel Európában, az Európai Tanács 1999. október 15–16-i tamperei ülésén a tagállamok által létrehozandó alternatív, bíróságon kívüli eljárások kidolgozására szólított fel.

(3) A Tanács 2000-ben a polgári és kereskedelmi törvény szerinti alternatív vitarendezési módszerekről szóló következtetéseket fogadott el, amelyben megállapította, hogy az alapelvek kidolgozása e területen nélkülözhetetlen lépés a polgári és kereskedelmi ügyekben folyó viták rendezésére szolgáló, bíróságon kívüli eljárások fejlesztésének és működésének lehetővé tétele felé, a jog érvényesüléséhez való hozzáférés egyszerűsítése és javítása érdekében.

(4) Az Európai Bizottság 2002-ben zöld könyvet nyújtott be, amelyben számba vette az alternatív vitarendezés terén Európában fennálló helyzetet, és széles körű konzultációkat kezdeményezett a tagállamokkal és az érdekelt felekkel a közvetítés használatának támogatására irányuló lehetséges intézkedésekről.

---

1 HL C , , . o.
2 HL C , , . o.
3 HL C , , . o.

(5) Az Európai Unió a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megvalósítására irányuló politikájának részeként a jog érvényesüléséhez való jobb hozzáférés biztosításának célkitűzése a bírósági és a bíróságon kívüli vitarendezési módszerekhez való hozzáférést egyaránt magában kell hogy foglalja. Ennek az irányelvnek hozzá kell járulnia a belső piac helyes működéséhez, különösen a közvetítési szolgáltatások nyújtását és igénybevételét illetően.

(6) A közvetítés a polgári és kereskedelmi ügyekben a viták költséghatékony és gyors bíróságon kívüli rendezését jelentheti, a felek igényei szerint kialakított eljárások révén. A közvetítéssel elért rendezésről szóló megállapodások esetében nagyobb a valószínűsége azok önkéntes betartásának, valamint a felek közötti baráti és fenntartható kapcsolat megőrzésének. Ezek az előnyök még inkább jelentkeznek a határokon átnyúló elemeket is érintő helyzetekben.

(7) Ezért keretjogszabályokra van szükség, különösen a polgári eljárás kulcsfontosságú szempontjai terén, a közvetítés további használatának támogatására és a közvetítést igénybe vevő felek számára támaszt nyújtó, kiszámítható jogi keret biztosítására.

(8) Ennek az irányelvnek azokra az eljárásokra kell vonatkoznia, amelyekben a vita rendezéséről szóló békés megállapodás elérése érdekében a vitában részt vevő egy vagy több felet egy közvetítő segíti, kizárva a bírósági jellegű eljárásokat, úgymint a választottbíráskodás, ombudsman rendszer, fogyasztói panaszrendszer, szakértői határozat, illetve a vita rendezésére hivatalos – jogilag kötelező vagy nem kötelező érvényű – ajánlást kiadó testületek kezelésében lévő eljárások.

(9) Szükség van a polgári eljárási szabályok egy minimális fokú összeegyeztethetőségére a közvetítésnek az elévülési időszakokra gyakorolt hatásait illetően, illetve a közvetítő bizalmasságának védelme terén az ezt követő bírósági eljárás során. Foglalkozni kell a bíróság azon lehetőségével, hogy a feleket közvetítésre utalja, fenntartva ugyanakkor azt az elvet, hogy a közvetítés önkéntes eljárás.

(10) A közvetítést nem úgy kell tekinteni, mint a bírósági eljárás egy szegényebb változatát, abban az értelemben, hogy a rendezésről szóló megállapodások végrehajtása a felek jó szándékának függvénye. Ezért szükség van annak biztosítására, hogy valamennyi tagállam rendelkezzen egy olyan eljárásról, amely által a rendezésről szóló megállapodást egy bíróság vagy más közjogi testület egy ítéletben, döntésben vagy közokiratban erősítheti meg.

(11) Egy ilyen lehetőség az egész Unió területén lehetővé teszi a rendezésről szóló megállapodás elismerését és végrehajtását, az ítéletek és döntések kölcsönös elismeréséről és végrehajtásáról szóló közösségi jogi eszközök által megállapított feltételeknek megfelelően.

(12) A tagállamok között a titoktartás, az elévülési időszakok felfüggesztése és a rendezésről szóló megállapodások kölcsönös elismerése és végrehajtása tekintetében szükséges bizalom biztosítása érdekében a közvetítési szolgáltatások nyújtására és a közvetítők képzésére vonatkozóan hatékony minőségellenőrzési mechanizmusokat kell bevezetni.

(13) E mechanizmusoknak és intézkedéseknek, amelyeket a tagállamoknak kell meghatározniuk, és amelyek tartalmazhatják piaci alapú megoldások igénybevételét is,

a közvetítési eljárás rugalmasságának és a felek saját autonómiájának megőrzését kell célozniuk. A Bizottság ösztönzi az önszabályozó intézkedéseket közösségi szinten, például egy, a közvetítési eljárás kulcsfontosságú szempontjait tárgyaló európai magatartási kódex kidolgozásán keresztül.

(14) A fogyasztóvédelem területén a Bizottság 2001-ben hivatalos ajánlást[4] fogadott el, amely megállapítja azokat a minőségi minimumkritériumokat, amelyeket a fogyasztói jogviták közös megegyezésen alapuló rendezésében eljáró bíróságon kívüli testületeknek felhasználóik részére kínálniuk kell. Tanácsos, hogy valamennyi közvetítő vagy az ajánlásban érintett szervezet tartsa tiszteletben annak alapelveit. Az ezekre a testületekre vonatkozó információk terjesztésének biztosítása érdekében a Bizottság létrehoz egy adatbázist azokról a bíróságon kívüli rendszerekről, amelyek a tagállamok szerint tiszteletben tartják az ajánlás elveit.

(15) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat és alapelveket, amelyeket különösen az Európai Unió alapjogi chartája ismer el. Különösen törekszik a tisztességes tárgyaláshoz való jog teljes tiszteletben tartásának biztosítására, amelyet a charta 47. cikke ismer el.

(16) Mivel ezen irányelv célkitűzései a tagállamok szintjén nem kielégítően megvalósíthatók, és azokat ezért a kívánt cselekvés hatásainak nagyságrendje okán közösségi szinten jobban el lehet érni, a Közösség intézkedéseket fogadhat el a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem haladja meg az említett célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.

(17) [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkének megfelelően az Egyesült Királyság és Írország jelezte részvételi szándékát ezen irányelv elfogadásában és alkalmazásában. / Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkének megfelelően az Egyesült Királyság és Írország nem vesz részt ezen irányelv elfogadásában, amely ezért az említett tagállamokra nem kötelező.]

(18) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkének megfelelően Dánia nem vesz részt ezen irányelv elfogadásában, ezért az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk – Célkitűzés és hatály

1. Ezen irányelv célkitűzése a vitarendezéshez való hozzáférés elősegítése a közvetítés használatának támogatása, valamint a közvetítés és a bírósági eljárás közötti rendezett kapcsolat biztosítása révén.

---

[4] A Bizottság 2001. április 4-i ajánlása a fogyasztói jogviták közös megegyezésen alapuló rendezésében eljáró bíróságon kívüli szervekre vonatkozó elvekről (HL L 109., 2001.4.19., 56. o.).

2. Ezt az irányelvet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni.

3. Ebben az irányelvben a „tagállamok” kifejezés a tagállamokat jelöli, Dánia kivételével.

2. cikk – Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

(a) „Közvetítés”: bármely folyamat, függetlenül annak megnevezésétől vagy az arra való hivatkozástól, amelyben egy vita két vagy több felét egy harmadik fél segíti azzal a céllal, hogy megállapodásra jussanak a vita rendezéséről, és függetlenül attól, hogy az eljárást a felek kezdeményezik, egy bíróság javasolja vagy rendeli el, illetve egy tagállam nemzeti joga írja elő.

A közvetítés nem foglalja magában a vitára vonatkozó bírósági eljárás folyamán a bíró részéről a vita rendezésére tett kísérleteket.

(b) „Közvetítő”: közvetítést végző harmadik személy, függetlenül a harmadik fél megnevezésétől vagy szakmájától az érintett tagállamban, valamint a harmadik félnek a közvetítés lebonyolítására való kinevezése vagy felkérése módjától.

3. cikk – Közvetítésre utalás

1. Megfelelő esetben és tekintettel az eset valamennyi körülményére, a bíróság, amelyhez keresettel fordulnak, felhívhatja a feleket a közvetítés igénybevételére a vita rendezése céljából. A bíróság minden esetben kötelezővé teheti a felek részvételét egy tájékoztatón a közvetítés használatáról.

2. Ez az irányelv nem érinti a bírósági eljárás megkezdése előtt vagy után a közvetítés használatát kötelezővé, illetve ösztönzők vagy szankciók tárgyává tevő nemzeti jogszabályokat, feltéve, hogy az ilyen jogszabályok nem akadályozzák az igazságügyi rendszerhez való hozzáférés jogát, különösen olyan helyzetekben, amikor a felek egyike a bíróság helyétől eltérő tagállamban lakik.

4. cikk – A közvetítés minőségének biztosítása

1. A Bizottság és a tagállamok támogatják és ösztönzik az önkéntes magatartási kódexeknek a közvetítők és a közvetítési szolgáltatást nyújtó szervezetek általi kidolgozását és betartását közösségi és nemzeti szinten, valamint a közvetítési szolgáltatások nyújtására vonatkozó más hatékony minőségellenőrzési mechanizmusokat.

2. A tagállamok támogatják és ösztönzik a közvetítők képzését, hogy a vitában részt vevő feleknek lehetővé tegyék olyan közvetítő választását, aki a közvetítést a felek elvárásai szerinti módon, hatékonyan bonyolítja le.

5. cikk – A rendezésről szóló megállapodások végrehajtása

1. A tagállamok biztosítják, hogy a felek kérésére a közvetítés eredményeként elért rendezésről szóló megállapodást egy bíróság vagy más közjogi testület ítélettel, döntéssel, közokirattal vagy bármely más formában erősíthesse meg, amely a megállapodást a nemzeti törvény szerint az ítélettel hasonló módon végrehajthatóvá teszi, feltéve, hogy a megállapodás nem ellentétes az európai joggal vagy a kérés helye szerinti tagállam nemzeti jogával.

2. A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot azokról a bíróságokról vagy közjogi testületekről, amelyek hatáskörrel rendelkeznek az (1) bekezdés szerinti kérés fogadására.

6. cikk – Bizonyítékok megengedhetősége polgári bírósági eljárásban

1. A közvetítők, valamint a közvetítési szolgáltatás irányításában érintett személyek nem tehetnek tanúvallomást vagy adhatnak bizonyítékot a következők bármelyikéről:

   (a) Egy fél meghívásáról a közvetítésben való részvételre vagy arról a tényről, hogy egy fél részt kívánt venni a közvetítésben;

   (b) Egy fél által a közvetítésben a vita lehetséges rendezésére vonatkozóan kifejtett nézetekről vagy javaslatokról;

   (c) Egy fél által a közvetítés folyamán tett nyilatkozatokról vagy beismerésekről;

   (d) A közvetítő által tett javaslatokról;

   (e) Arról a tényről, hogy egy fél jelezte, hogy kész elfogadni a közvetítő által a rendezésre tett javaslatot;

   (f) Egy kizárólag a közvetítés céljára készített dokumentumról.

2. Az (1) bekezdést az abban említett információ vagy bizonyíték formájától függetlenül kell alkalmazni.

3. Az (1) bekezdésben említett információ felfedését a polgári bírósági eljárásban a bíróság vagy más igazságügyi hatóság nem rendeli el, és ha ilyen információt az (1) bekezdés ellenére bizonyítékként ajánlanak fel, azt a bizonyítékot elfogadhatatlannak tekintik. Ennek ellenére az ilyen információ felfedhető vagy bizonyítékként elfogadható

   (a) a közvetítés közvetlen eredményeként elért rendezésről szóló megállapodás teljesítéséhez vagy végrehajtásához szükséges mértékben,

   (b) ha elsőrendű fontosságú közrendi okokból, különösen ha gyermekek védelmének biztosításához vagy egy személy testi vagy lelki épsége megsértésének megakadályozásához erre szükség van, vagy

   (c) ha a közvetítő és a felek ebbe beleegyeznek.

4. Az (1), (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit attól függetlenül alkalmazni kell, hogy a bírósági eljárás a közvetítés tárgyát képező vitára vonatkozik-e.

5. Az (1) bekezdésre is figyelemmel, a bírósági eljárásban egyébként megengedhető bizonyíték nem válik elfogadhatatlanná annak következtében, hogy egy közvetítésben azt használták.

7. cikk – Az elévülési időszakok felfüggesztése

1. A vita tárgyát képező követelésre vonatkozó bármely elévülési időszakot felfüggesztik, ha a vita felmerülését követően:

   (a) a felek megállapodnak a közvetítés igénybevételéről,

   (b) egy bíróság elrendeli a közvetítés használatát, vagy

   (c) egy tagállam nemzeti joga szerinti kötelezettség merül fel a közvetítés használatára.

2. Ha a közvetítés rendezésről szóló megállapodás nélkül ér véget, az időszak azon a napon folytatódik tovább, amikor a közvetítés rendezésről szóló megállapodás nélkül lezárult, attól a naptól számítva, amelyen a felek egyike, mindkettő vagy a közvetítő kijelenti, hogy a közvetítés lezárult vagy attól ténylegesen visszalép. Az időszakot minden esetben újraindulásának napjától legalább még egy hónapra meghosszabbítják, kivéve, ha olyan időszakról van szó, amelyen belül intézkedést kell hozni annak megakadályozására, hogy egy átmeneti vagy hasonló intézkedés hatályát veszítse vagy visszavonásra kerüljön.

8. cikk – Végrehajtási rendelkezések

A Bizottság kihirdeti a tagállamok által az 5. cikk (2) bekezdése alapján közölt információt az illetékes bíróságokról és hatóságokról.

9. cikk – Átvétel

1. A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 2007. szeptember 1-jéig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

2. Amikor a tagállamok elfogadják az említett intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

10. cikk – Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

11. cikk – Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben,

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*